ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ ВІЛЬНО АСОЦІЙОВАНОЇ ДЕРЖАВИ ПУЕРТО-РІКО 2012 РОКУ

ЗАДОЯ Костянтин Петрович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та кримінології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК: 343.21

В статье рассматриваются особенности Общей части Уголовного кодекса Свободно присоединившегося государство Пуэрто-Рико 2012 года, который является одним из наиболее новых уголовных законов мира. Положения этого кодекса сопоставляются с актами уголовного законодательства Пуэрто-Рико, которые действовали ранее, а также с положениями некоторых европейских уголовных кодексов.

Ключові слова: Пуерто-Ріко, кримінальний кодекс, Загальна частина, злочин, покарання.

Прийнятий 30 липня 2012 року Кримінальний кодекс (далі – КК, Кодекс) Вільно асоційованої держави Пуерто-Ріко (далі – Пуерто-Ріко), очевидно, є одним із найновіших кримінальних кодексів у світі, що не може не викликати науковий інтерес до його положень. Слід зауважити, що цей КК був прийнятий всього лише через 8 років після свого „попередника" – КК 2004 року (набув чинності 1 травня 2005 року). З огляду на те, що попередні кодифіковані акти у сфері кримінального права були прийняті в Пуерто-Ріко в 1902 та 1974 роках, така „поспішність" пуерто-ріканського законодавця може видатись дивною. Проте, як випливає з огляду мотивів (expocisión de motivos) прийняття КК 2012 року, попередній кодекс (КК 1974 року) виявився неефективним, оскільки не враховував потреби правозастосовчої практики та відзначався надмірною та невиправданою складністю своїх положень.

Особливістю правової системи Пуерто-Ріко є вплив, який історично справляють на неї прямо чи опосередковано правові системи Сполучених Штатів Америки (далі – США), яка належить до правової сім'ї загального права, та Королівства Іспанія, що відноситься до романо-германської правової сім'ї)[1]. Такий стан речей дозволив пуерто-ріканський дослідниці Д. Наварес-Муньїс охарактеризувати правопорядок своєї держави як „змішаний" (mixed jurisdiction) [2]. Відзначимо, що КК Пуерто-Ріко 2012 року загалом створений швидше у руслі кримінального законодавства держав, які належать до романо-германської правової сім'ї, аніж у руслі кримінального законодавства США, проте вплив останнього також досить виразного простежується у положеннях Кодексу 2012 року.

Загальна структура кодексу відповідає нормотворчим традиціям держав романо-германської правової сім'ї – він складається з двох книг („Загальна частина" та „Особлива частина"), які, у свою чергу, поділяються на дрібніші структурні „утворення": розділи – глави – секції. Своєю структурою КК 2012 року якісно відрізняється від першого кодифікованого акту кримінального

[1] Тривалий час Пуерто-Ріко був іспанською колонією, але внаслідок іспано-американської війни 1898 року острів опинився під контролем Сполучених Штатів Америки (далі – США). На референдумі 2012 року громадяни Пуерто-Ріко підтримали ідею входження Пуерто-Ріко до складу США як окремого штату.

законодавства Пуерто-Ріко – КК 1902 року, прийнятого на основі КК штату Каліфорнія 1872 року [1]. Вказаний КК не знав поділу на Загальну та Особливу частини. Він мав досить „примітивну" наскрізну лінійну структуру, яку утворювали розділи та глави.

Загальну частину КК Пуерто-Ріко 2012 року (91 стаття) утворюють три розділи – „Про принципи застосування кримінального закону", „Про ознаки злочину та про злочинну поведінку", „Про наслідки злочину".

Під принципами застосування кримінального закону у вказаному кодексі розуміються положення, які у вітчизняній кримінально-правовій науці та у вітчизняному кримінальному законодавстві розглядаються, як: а) принципи кримінального права (наприклад, принцип законності – ст. 2 КК Пуерто-Ріко 2012 року, принцип особистої відповідальності – ст. 6 Кодексу, принцип винної відповідальності – ч. 1 ст. 8 Кодексу); б) норми спеціалізованого характеру, що вирішують питання про дію закону в часі та просторі (ст.ст. 3-5 Кодексу); в) спеціалізовані норми колізійного типу – ст. 9 Кодексу встановлює пріоритет спеціального закону перед загальним; г) загальні засади призначення покарання – зокрема, ч. 4 ст. 11 Кодексу передбачає, що при призначенні покарання суд повинен виходити із необхідності захисту суспільства, справедливості по відношенню до потерпілого від злочину, необхідності запобігання злочинній поведінці у майбутньому, справедливого покарання суб'єкта злочину, необхідності соціальної та моральної реабілітації засудженого.

Окрему секцію першого розділу Кодексу присвячено тлумаченню (interpretación) його положень. Зокрема, у ч. 1 ст. 12 КК 2012 року зазначається, що слова та фрази повинні тлумачитись з огляду на контекст та значення, обумовлене їх традиційним вживанням у відповідний період часу. Частина друга цієї статті закріплює окремі типові правила тлумачення положень КК, а саме: а) якщо дієслово вжите у теперішньому часі, слід вважати, що воно вжите й у майбутньому часі; б) слова, вжиті у чоловічому роді, слід вважати такими, що вжиті у жіночому та середньому роді, за виключенням випадків, коли таке тлумачення буде очевидно некоректним; в) слово, вжите в однині, слід вважати таким, що вжите й у множині, та навпаки. У ст. 13 Кодексу передбачено, що у випадку, коли положення закону може тлумачитись неоднозначно, тлумачення має здійснюватись з огляду на принципи застосування кримінального закону. Ст. 14 КК містить визначення більше аніж двадцяти термінів та термінологічних зворотів, які використовуються в цьому нормативно-правовому акті.

Ст. 15 КК 2012 року визначає злочин (delito) як вчинену або невчинену дію, яку закон забороняє вчиняти чи вимагає вчинити, та обумовлює, для випадків, якщо буде доведено її вчинення чи невчинення, певне покарання чи захід безпеки. Прикметною рисою КК 2012 року є класифікація злочинних діянь. Відповідно до ч. 1 ст. 16 Кодексу, злочини поділяються на менш тяжкі (delitos menos graves) та тяжкі (delitos graves). Таким чином, цьому кодифікованому акту кримінального законодавства, на відміну від багатьох кримінальних кодексів держав, що належать до романо-германської правової сім'ї (наприклад, КК Королівства Іспанія, Французької республіки, Федеративної Республіки Німеччина), невідома така категорія злочинних діянь, як проступки. Власне кажучи, вказана категорія злочинних діянь ніколи не виділялась у кримінальному законодавстві Пуерто-Ріко. Ст. 13 КК 1902 року, який, як зазначалось вище, мав у своїй основі КК штату Каліфорнія 1872 року, поділяла злочини (що в цьому Кодексі позначались двома термінами – „delitos", „crimenes") на фелонії (у Кодексі вони позначались двома термінами – „felonies" (основний термін) та „delitos graves" (допоміжний) та місдімінори (вони так само позначались двома термінами – „misdemeanors" (основний термін) та „delitos menos graves" (допоміжний). Такий підхід до класифікації злочинів, а головне – терміни, що використовувались законодавцем для позначення окремих категорій злочинів, характерні для кримінального права США [1, с. 91]. Пізніше, у ч. 1 ст. 12

КК 1974 року[2] законодавець відмовився від термінів англомовного походження для позначення категорій злочинів, але саму двохелементну класифікацію злочинних діянь зберіг. Згодом цей підхід був реалізований у ч. 1 ст. 16 КК 2004 і, врешті-решт, у ч. 1 ст. 16 КК 2012 року.

Критерій класифікації злочинів формальний, а саме – їх караність. Відповідно до ч. 2 ст. 16 Кодексу менш тяжкими визнаються злочини, за які передбачене покарання у виді позбавлення волі (reclusión) на строк не більше шести місяців, або штраф (multa) у розмірі не більшому за п'ять тисяч доларів, або обидва вищевказані покарання. Всі інші злочини вважаються тяжкими.

Характерною рисою кримінального законодавства Пуерто-Ріко є те, що за окремі злочини в Особливій частині може не встановлюватись конкретне покарання (delito sin pena estatuida). Уперше можливість використання законодавцем такого техніко-юридичного прийому була обумовлена в ст. 13 КК 1974. Очевидно, у даному випадку слід говорити про своєрідний розвиток положень КК 1902 року, які передбачали, що за винятком випадків, передбачених цим Кодексом, фелонія карається каторгою на строк до п'яти років, а місдімінор – позбавленням волі у в'язниці на строк до двох років або штрафом у розмірі до двохсот п'ятдесяти доларів, або обома вищевказаними покараннями.

На сьогодні ж ч. 1 ст. 17 КК 2012 року встановлює, що у випадку, коли за злочин не передбачено конкретного покарання, він карається як менш тяжкий. Якщо ж злочин визнаний законодавцем тяжким без передбачення за нього конкретного покарання, він карається позбавленням волі на строк до двох років, або штрафом у розмірі до десяти тисяч доларів, або обома вищевказаними покараннями (ч. 2 ст. 17 Кодексу). Вказаний законодавчий підхід (відсутність санкції статті (частини статті) Особливої частини як такої) різко контрастує з традиційними прийомами юридичної техніки, характерними для кримінального законодавства абсолютної більшості держав, які належать до романо-германської правової сім'ї.

Ч. 1 ст. 21 КК 2012 року передбачає дві форми вини, а точніше – винності (formas de culpabilidad): а) намір (intención), та б) недбалість (negligencia)[3]. Важливим, з огляду на потреби правозастосовчої практики, видається положення ч. 2 ст. 21 Кодексу, яке передбачає, що намір та недбалість встановлюються з огляду на обставини, що характеризують діяння, розумові здібності, показання та поведінку особи. У ст. 22 КК злочин визнається вчиненим з наміром, якщо: а) особа передбачала можливість настання наслідків своєї дії чи бездіяльності, та бажала їх настання; або б) злочинне діяння є закономірним результатом вольової поведінки суб'єкта; або в) суб'єкт передбачав або був впевнений у тому, що існує висока ймовірність того, що його поведінка може призвести до злочинного діяння. Ст. 23 КК Пуерто-Ріко 2012 року визначає злочин, вчинений з недбалості, як такий, що вчинений за відсутності наміру, але з необачності.

Обставинами, що виключають кримінальну відповідальність (las causas de exclusión de responsabilidad penal) у КК 2012 року визнаються законна оборона (ст. 25), стан необхідності (ст. 26), реалізація права чи виконання обов'язку (ст. 27), виконання наказу (ст. 28), вибачлива помилка (ст. 29), помилка в забороні (зумовлена діями та рішеннями органів влади) (ст. 30), провокація злочину (ст. 31), погроза або насильство (ст. 32), непереборний страх (ст. 33) та казус (ст. 34). Наго-

[2] Цей кодекс характеризувався значно меншим впливом кримінального законодавства США, оскільки в його основі лежить теоретична модель кримінального кодексу, підготовлена аргентинським криміналістом С. Солером. Остання, цілком зрозуміло, просякнута „духом" традицій кримінального законодавства держав, що належать до романо-германської правової сім'ї [2].

[3] У даному випадку вплив кримінального законодавства США простежується принаймні на термінологічному рівні, оскільки слова „intención" та „negligencia" похідні від англійських слів „intent" та „negligence". У той час як в КК іспаномовних держав, чиї правової системи належать до романо-германської правової сім'ї, для позначення форм вини (винності) традиційно вживаються терміни „dolo" (умисел) та „imprudencia" (необережність).

лосимо, що до числа вказаних обставин не відноситься, зокрема, неосудність особи, зумовлена психічною хворобою. У той час, як, наприклад, у § 1 ч. 1 ст. 20 КК Королівства Іспанія 1995 року та ч. 1 ст. 122-1 КК Французької республіки це питання вирішено протилежним чином.

КК Пуерто-Ріко 2012 року відомий лише один різновид незакінченого злочинного діяння – замах (tentativa), який у ст. 35 Кодексу визначається як скоєння особою дії чи бездіяльності безумовно та безпосередньо, спрямованої на вчинення злочину, що не була завершена з причин, які не залежали від волі особи[4]. Ст. 36 КК передбачає певні обмеження при призначенні покарання за замах на тяжкий злочин.

Сучасному кримінальному законодавству Пуерто-Ріко відомий й інститут добровільної відмови. Ст. 37 КК 2012 року передбачає, що внаслідок добровільної відмови особа не підлягає покаранню за вчинене, за винятком випадків, коли на момент відмови в її поведінці наявні ознаки іншого злочину.

Хоча готування до злочину не є кримінально караним за КК 2012 року, але підготовчі дії (actos preparatorios), тим не менше, мають кримінально-правове значення. По-перше, у ст. 19 Кодексу місцем вчинення злочину визнається, у тому числі, територія, на якій було вчинено підготовчі дії, а в ч. 3 ст. 3 КК вказується, що дія цього кодексу поширюється на випадки, коли: а) наслідки злочину настали за межами території Пуерто-Ріко, а, зокрема, підготовчі дії були вчинені на території цієї держави; б) підготовчі дії були вчинені за межами території держави Пуерто-Ріко, а наслідки злочину – настали на її території.

Питання про суб'єкта злочину з техніко-юридичної точки зору вирішено в КК Пуерто-Ріко 2012 року не зовсім системно, хоча загалом положення, присвячені даному питанню, є достатньо чіткими та зрозумілими. З огляду на ст. 43 Кодексу, можна зробити висновок, що суб'єктами злочину визнаються фізичні та юридичні особи. КК 2012 року не містить позитивних характеристик, за наявності яких фізичні особи можуть визнаватись суб'єктами злочину. Натомість у ньому досить ретельно (ст.ст. 38-41 Кодексу) розкритий юридичний зміст інституту неосудності (inimputabilidad). Неосудність може бути зумовлена: а) недосягненням суб'єктом 18-річного віку (minoridad), за винятком випадків, передбачених спеціальним законом про відповідальність неповнолітніх[5]; б) психічна недієздатність (incapacidad mental); в) тимчасовим психічним розладом (trastorno mental transitorio). Відзначимо, що, на відміну, наприклад, від ст. 20 КК Королівства Іспанія 1995 року, у цьому переліку немає вказівки на стан сп'яніння, зумовлений вживанням алкогольних напоїв, наркотичних засобів чи інших речовин з подібним ефектом. Ст. 43 КК Пуерто-Ріко 2012 року передбачає, що ця обставина може бути врахована судом при призначенні покарання.

Ч. 2 ст. 46 КК визначає в якості однієї із засад кримінальної відповідальності юридичних осіб те, що відповідальність цих суб'єктів права, не виключає кримінальної відповідальності їх засновників, керівників чи представників.

Своєрідно, а якщо говорити прямо, то дуже „утилітарно", у КК 2012 року унормовано інститут співучасті. Якщо ст. 42 КК Пуерто-Ріко 2004 року розрізняла виконавців злочину (autores) та співучасників (cooperadores), то ст. 43 КК 2012 року говорить виключно про виконавців злочину,

[4] Зауважимо, що КК Пуерто-Ріко 2012 року відома й традиційна для англо-американського кримінального права юридична конструкція змови (conspiracy) [1, с. 185-194], але вона нормативно закріплена не в Загальній частині кодексу, а розглядається як злочин окремого виду в Особливій частині КК – ст. 244 (Conspiración).

[5] Такі випадки передбачені у Законі „Про неповнолітніх" (Ley de Menores), прийнятому у 1986 році: а) участь неповнолітнього віком від 15 років в умисному вбивстві першого ступеню; б) вчинення неповнолітніми будь-якого злочину, якщо раніше він був засуджений за інший у порядку, передбаченому для повнолітніх (така можливість обумовлена тим, що трибунал у справах неповнолітніх може відмовитись від своєї юрисдикції щодо конкретної кримінальної справи); в) вчинення неповнолітнім будь-якого злочину, якщо трибунал у справах неповнолітніх відмовився від своєї юрисдикції щодо такого злочину.

якими у ст. 44 кодексу визнаються не лише особи, що виконували об'єктивну сторону злочину, але й, зокрема, ті, хто схилив іншу особу до вчинення злочину (в принципі, це не є новелою КК 2012 року, оскільки такі особи визнавались виконавцями також і за ст. 35 КК 2974 року та ст. 43 КК 2004 року); особи, які до початку вчинення, під час його вчинення або після його вчинення, надали виконавцю сприяння, без якого вчинення злочину було б неможливим; а також особи, які в будь-який інший спосіб брали участь у вчиненні злочину. Таким чином, за КК Пуерто-Ріко 2012 року співучасть у злочині фактично зведена до співвиконавства у вчиненні злочину, яке, щоправда, має дуже широкий кримінально-правовий зміст.

Інститут причетності до злочину жодним чином не виділяється на рівні Загальної частини КК Пуерто-Ріко 2012 року, але деякі його прояви являють собою злочини окремих видів на рівні Особливої частини Кодексу – ст. 192 (Отримання, зберігання та транспортування предметів злочину), 280 (Приховування злочину).

Третій розділ Загальної частини КК Пуерто-Ріко 2012 року відкривається главою, присвяченою цивільній відповідальності за злочин, яка складається з однієї статті (для порівняння – у КК Королівства Іспанії 1995 року розділ, присвячений цивільній відповідальності, на сьогодні складається з 17 статей).

Систему покарань для фізичних осіб (penas para personas naturales) за КК 2012 року утворюють (ст. 48 Кодексу): а) позбавлення волі; б) домашній арешт; в) пробація (libertad a prueba); г) штраф; ґ) громадські роботи; д) звільнення з посади або з публічної служби; е) реституція; є) позбавлення або анулювання ліцензії чи дозволу; ж) спеціальне покарання, що полягає у сплаті грошових коштів у Фонд компенсацій та послуг для жертв та свідків злочинів (pena especial para el Fondo de Compensación y Servicios a las Víctimas y Testigos de Delito). Характеризуючи вищенаведену систему покарань, наголосимо на декількох її особливостях: 1) вказана система не знає поділу покарань на основні та додаткові; 2) привертає до себе увагу незначна кількість покарань, пов'язаних з позбавленням фізичної свободи людини (таких покарань всього два); 3) звертає на себе увагу присутність у вказаній системі двох покарань, так би мовити, „відновного" характеру – реституція та спеціальне покарання; 4) окремим видом покарання визнається пробація, що не властиво для кримінального законодавства держав романо-германської правової сім'ї[6].

Ст. 62 КК Пуерто-Ріко 2012 року допускає можливість спеціальної конфіскації знарядь злочину або майна, створеного злочинним шляхом, але юридична природа цього заходу має певні особливості – він не визнається ані покаранням, ані заходом безпеки

Ст. 75 Кодексу визначає систему покарань для юридичних осіб (penas para personas jurídicas), що включає в себе: а) штраф; б) призупинення діяльності юридичної особи; в) ліквідація юридичної особи (при цьому в ст. 79 КК це покарання називається додатковим щодо штрафу); г) позбавлення або анулювання ліцензії чи дозволу; ґ) реституція.

Певними особливостями за КК Пуерто-Ріко 2012 року характеризується й інститут призначення покарання. По-перше, відповідно до ст. 63 Кодексу, винесенню вироку передує (обов'язково – у випадку обвинувачення особи у вчиненні тяжкого злочину; на розсуд суду – у випадку обвинувачення у менш тяжкому злочині) підготовка спеціального звіту за результатами вивчення особистості обвинуваченого (informe presentencia). Ця процедура була запроваджена у кримінальне законодавство Пуерто-Ріко в 1946 році на підставі вже згаданого вище Ley de sentencias suspendidas y libertad a prueba [3, с. 557]. Термін „informe presentencia" є аналогом терміну „presentence investigation report", який використовується в американському законодавстві. На сьогодні підготовка presentence investigation

[6] Інститут пробації з'явився у кримінальному законодавстві Пуерто-Ріко в 1946 році на підставі Закону „Про умовні вироки та пробацію" (Ley de sentencias suspendidas y libertad a prueba), який є „відголосом" становлення інституту пробації в кримінальному законодавстві США в 1920-30-их роках.

report у законодавстві США врегульована правилом 32 Федеральних правил кримінального провадження. Метою цього звіту, який готується спеціальними державними службами, є надання суду повної інформації про „життєвий шлях" обвинуваченого з метою прийняття обґрунтованого та неупередженого рішення при обранні щодо нього заходу кримінально-правового впливу.

Другою особливістю інституту призначення покарання є вплив, який можуть справляти обтяжуючі (ст. 66 Кодексу) та пом'якшуючі (ст. 65 Кодексу) обставини на обрання міри покарання. Відповідно до ч. 2 ст. 67 КК суд обирає засудженому міру покарання з дотримання положень Кодексу, а потім – може збільшити чи зменшити її на 25 % з огляду на наявність обтяжуючих чи пом'якшуючих обставин.

У КК 2012 року не передбачені положення про звільнення особи від відбування покарання. Натомість ст. 70 Кодексу передбачає можливість відстрочки виконання вироку (diferimiento de la ejecución de la sentencia), яка застосовується: а) у випадку тяжкої хвороби засудженого (на строк до 10 років); б) до вагітних жінок або жінок, що мають дітей віком до шести місяців; в) в інших випадках, в яких суд вважатиме за можливе відстрочити виконання вироку (але на строк не більше 10 днів).

На відміну від КК Королівства Іспанія 1995 року, у КК Пуерто-Ріко 2012 року чітко не виділений субінститут заміни одного покарання іншим, але положення Кодексу 2012 року свідчать, що така заміна реально може здійснюватись: а) ст. 56 цього КК передбачає можливість заміни частини несплаченого штрафу громадськими роботами (у випадку, якщо фінансовий стан винного не дозволяє йому у подальшому сплачувати штраф); 2) у випадку ухилення особи від відбування покарання у виді штрафу чи громадських робіт, вказані покарання можуть бути замінені на покарання у виді позбавлення волі (ч. 1 ст. 57 КК); 3) при цьому ч. 2 ст. 57 КК передбачає, що особа, який штраф був замінений позбавленням волі, може викупити (recobrar) свою свободу, сплативши штраф у розмірі, встановленому вироком.

У КК Пуерто-Ріко 2012 року не передбачена можливість умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Цей інститут кримінального права урегульований спеціальним нормативно-правовим актом – Законом „Про умовно-дострокове звільнення" (Ley de la Junta de Libertad Bajo Palabra), прийнятим у 1974 році.

КК Пуерто-Ріко 2012 року згадує лише дві форми множинності злочинів – сукупність злочинів (concurso de delitos) та рецидив (reincidencia), які певним чином впливають на призначення покарання. Сформульоване у ст. 71 Кодексу нормативне розуміння сукупності злочинів є дуже оригінальним (якщо порівнювати його зі ст. 33 КК України). Відповідно до нього сукупність злочинів має місце у таких випадках: а) коли одним діянням порушено декілька положень кримінального закону; б) коли декілька злочинних діянь утворюють нероздільну поведінку (conducta indivisible) або одне з них вчиняється з метою реалізації іншого; в) коли множина актів людської поведінки може розглядатись як декілька окремих злочинів, але тим не менше розглядається як одиничний злочин. Відповідно до ч. 1 ст. 72 КК у випадках, вказаних у ст. 71 Кодексу, покарання призначається за кожен злочин окремо, а потім – шляхом застосування принципу поглинення більш суворим покаранням менш суворого визначається остаточне покарання. Усі інші кримінально-правові ситуації сукупністю злочинів не вважаються, а відтак – призначені за окремі злочини міри покарання виконуються самостійно.

У ст. 81 КК 2012 року заходи безпеки (medidas de seguridad) як окремий різновид кримінально-правових заходів фактично зводяться до утримування в лікувальній установі осіб, що є неосудними через психічну недієздатність. При цьому таким особам у жодному разі не може бути призначене покарання (ст. 82 Кодексу). Строк перебування у лікувальній установі в рішенні суду не фіксується, проте щорічно суд розглядає питання про доцільність подальшого застосування заходу безпеки (ст. 85 Кодексу).

Остання глава Загальної частини КК 2012 року присвячена традиційному (для

АНОТАЦІЯ

У статті розглядаються особливості Загальної частини Кримінального кодексу Вільно асоційованої держави Пуерто-Ріко 2012 року, який є одним із найновіших кримінальних законів світу. Положення цього кодексу співставляються з актами кримінального законодавства Пуерто-Ріко, які діяли раніше, а також з положеннями деяких європейських кримінальних кодексів.

SUMMARY

The article dedicated to the features of the General Part of the Penal Code of the Associated Free State of Puerto Rico (2012), which is one of the newest criminal laws in the world. The provisions of this code are compared with the other acts of the criminal laws of Puerto Rico as well as with the provisions of some European penal codes.

Загальної частини кримінального законодавства держав романо-германської правової сім'ї) правовому інституту – обставинами, що погашають кримінальну відповідальність (causas que extinguen la responsabilidad). Щоправда, у КК Пуерто-Ріко 2012 вказана глава техніко-юридично побудована інакше, аніж відповідні структурні розділи, наприклад, КК Королівства Іспанії та Французької Республіки. У вказаній главі розмежовуються обставини, що погашають злочинне діяння (ст. 86) та обставини, що погашають покарання (ст. 91). При цьому серед останніх не передбачений строк давності виконання покарання (заходу безпеки), хоча у вже згаданих вище європейських КК така обставина традиційно виділяється (ст.ст.133-2 – 133-4 КК Французької Республіки, ст. 133-135 КК Королівства Іспанія).

Література

1. Козочкин И.Д. Уголовное право США: проблемы и успіхи реформирования / И.Д. Козочкин. – СПб.: Издательство Р.Асланова «Юридический центр Пресс», 2007. - 476 с.

2. Nevares-Muñiz D. Recodification of Criminal Law in a Mixed Jurisdiction: The Case of Puerto Rico / D. Nevares-Muñiz D. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ejcl.org/121/art121-14.pdf. - Назва з екрана.

3.Nilda Navarro Cabrer M. El informe presentencia en Puerto Rico/ M. Nilda Navarro Cabrer // Revista jurídica Universidad de Puerto Rico. – 1982. – Vol. 51 (Num. 3-4). – P. 557-587.